

9. Porovnání vybraných základních ukazatelů v rámci evropských zemí

K porovnání vybraných základních ukazatelů v rámci států EU, které se CVTS 4 zúčastnily, jsou použity údaje, které byly v době tvorby analýzy dostupné. V této souvislosti je však nutné zmínit skutečnost, že **porovnání vychází z dat Eurostatu z posledních měsíců a týkájí se 25 států** (z 27 zemí EU nebyla dostupná data tří z nich – Dánska, Irsko a Řecko; ke zbývajícím 24 státům EU byly k dispozici údaje ještě za Chorvatsko – přistupující stát k EU k 1. 7. 2013). I za této situace, kdy nebylo možné provést porovnání všech na šetření zúčastněných států, stejně jako kdy některé z uvedených 25 zemí nedodaly Eurostatu výstupy u všech základních ukazatelů, jsme považovali za lepší řešení provést alespoň takovéto neúplné srovnání, abychom mohli poskytnout následující rámcový pohled na problematiku odborného vzdělávání zaměstnaných osob v evropském kontextu.

Základní ukazatele jsme porovnávali ve čtyřech rozhodujících skupinách. První skupina těchto ukazatelů odráží celkovou úroveň DOV a POV, druhá (nejdůležitější a nejsilněji zastoupená) je zaměřena na problematiku kurzů DOV, třetí na oblast ostatních forem DOV a poslední čtvrtá na doplňkové ukazatele.

Z první skupiny ukazatelů, odrážejících celkovou úroveň DOV a POV, se nejdříve zaměříme na oblast DOV. Pokud jde o **počet podniků poskytujících DOV, činila průměrná úroveň 25 států 66%** (tj. **o 6 procentních bodů více oproti CVTS 3**); na druhé straně pak byla průměrná hodnota počtu podniků neposkytujících DOV 34%. Procentní podíly počtu podniků poskytujících DOV se u jednotlivých zemí vyznačovaly značným rozptylem – od 22% u Polska do 87% u Rakouska a Švédska (výsledný podíl u ČR byl mírně nad průměrem EU, konkrétně – 72%). Z průměrných hodnot v rámci EU tak vyplývá znatelné zvýšení účasti podniků na DOV (v porovnání s předchozím šetřením CVTS 3).

Podíváme-li se na **počet podniků poskytujících POV, činila průměrná hodnota 24%** (tj. **o 7 procentních bodů méně oproti CVTS 3**). Procentní podíly počtu podniků poskytujících POV se u jednotlivých zemí vyznačovaly rovněž velkým rozptylem – od 1% u Litvy do 62% u Německa (výsledný podíl u ČR byl výrazně pod průměrem EU – cca 4%, přesně 4,4%).

Z druhé skupiny, zaměřené na realizaci kurzů DOV, podrobíme posouzení následující výstupy:

- **podíl podniků, které poskytovaly kurzy DOV svým zaměstnaným osobám na celkovém počtu všech podniků** účastnících se šetření - zúčastněné státy dosáhly **v průměru** hodnoty **56%** (tj. **o 7 procentních bodů více oproti CVTS 3**), přičemž minimální výše tohoto podílu činila 16% (Rumunsko) a maximální výše 76% (Švédsko); ČR se sice se svým podílem ve výši 62% umístila na 9. místě, avšak pohybuje se dosti významně nad průměrem (+ 6 procentních bodů)
- **podíl povinných kurzů DOV, jejichž realizace vyplývá z vnitrostátních zákonných norem, u zaměstnaných osob podniků, kterým tyto podniky poskytovaly kurzy DOV na celkovém objemu kurzů DOV – průměr** za 25 států činil **32%** (**srovnatelná data za r. 2005 nebyla k dispozici**) a výstupy se u jednotlivých států pohybovaly v intervalu od 9% (Litva) do 52% (ČR); v této souvislosti je nutné poznamenat, že se tato problematika vyznačuje ne zcela přesnými metodickými vysvětlivkami v manuálu Eurostatu a návazně pak i odchýlným chápáním a přístupem k naplňování dotazníků ze strany jednotlivých zemí EU
- **podíl účastníků kurzů DOV na celkovém počtu zaměstnaných osob podniků, které poskytovaly kurzy DOV – celková průměrná hodnota** činila **48%** (tj. **o 5 procentních bodů více oproti CVTS 3**), přičemž minimální výše tohoto podílu činila 27% (Maďarsko) a maximální výše 72% (ČR)
- **podíl počtu placených hodin na kurzech DOV na jednoho účastníka – průměr** byl vykázan ve výši **26 hodin** (tj. **o 1 hod méně oproti CVTS 3**); hodnoty za jednotlivé státy se pohybovaly v intervalu od 14 hodin (ČR) do 86 hodin (Rumunsko)
- **podíl nákladů na kurzy DOV na úplných nákladech práce u všech podniků, které se zúčastnily šetření - průměrná hodnota** za 25 zemí činila **0,9%** (tj. **na totožné úrovni, vykázané v rámci CVTS 3**), přičemž minimální výše tohoto podílu činila 0,4% (Rumunsko, Litva a Chorvatsko) a maximální výše 1,5% (Francie); ČR se v tomto ukazateli pohybovala mírně pod průměrem (0,6%).

Z třetí skupiny, odrážející problematiku ostatních forem DOV, se zaměříme na následující oblasti – 1. podíl podniků poskytujících některou z ostatních forem DOV na celkovém počtu podniků účastnících se šetření (**v průměru** je podíl za 25 zemí **53%** - tj. **o 5 procentních bodů více oproti CVTS 3**, přičemž se jednotlivé státy pohybovaly v intervalu od 14% - Polsko do 77% - Rakousko; ČR byla poměrně výrazně nad průměrem EU – 60%) a **2. podíl počtu účastníků v ostatních formách DOV na celkovém počtu zaměstnaných osob všech podniků, které se zúčastnily šetření (v průměru** je podíl za 25 zemí **21%** - tj. **o 5 procentních bodů více oproti CVTS 3**, přičemž se jednotlivé státy pohybovaly v intervalu od 10% - Rumunsko do 31% - ČR).

Ze čtvrté skupiny, doplňující výstupy prvních tří skupin, stojí za zmínku minimálně následující výstupy:

- **podíl počtu podniků, které stanovují vzdělávací potřeby zaměstnaných osob, na celkovém počtu podniků poskytujících DOV – průměr u 25 zemí činil 72% (tj. o 8 procentních bodů více oproti CVTS 3), přičemž se jednotlivé státy pohybovaly v intervalu od 39% (Chorvatsko) do 85% (Velká Británie); u ČR byl tento podíl hluboko pod průměrem (konkrétně 50%, tedy o 22% méně)**
- **podíl počtu podniků, které stanovují vzdělávací plány nebo rozpočty (příp. obojí) pro zaměstnané osoby, na celkovém počtu podniků poskytujících DOV – průměr u 25 zemí činil 39% (srovnatelná data za r. 2005 nebyla k dispozici) a jednotlivé státy se pohybovaly v intervalu od 10% (Rumunsko) do 65% (Francie); ČR se svým podílem 36% přibližovala průměrné hodnotě**
- **podíl počtu podniků, které vyhodnocují efektivitu kurzů DOV, na celkovém počtu podniků poskytujících DOV činil v průměru u 25 zemí 57% (tj. o 19 procentních bodů méně oproti CVTS 3), přičemž se hodnoty u jednotlivých států pohybovaly v intervalu od 20% (Bulharsko) do 91% (Francie); ČR patřila v tomto směru k zemím vykazujícím tento podíl hluboko pod průměrem (37%)**
- **podíl počtu placených hodin strávených na kurzech DOV na jednu zaměstnanou osobu všech podniků poskytujících DOV – průměr u 25 zemí činil 12 hodin (na stejné úrovni jako tomu bylo u CVTS 3), přičemž se tento počet pohyboval u jednotlivých zemí v intervalu od 7 hodin (Lotyšsko) do 38 hodin (Rumunsko); ČR byla se svými 10 hodinami mírně pod průměrnou hodnotou.**

Z uvedených skutečností je možné učinit **závěr, že mezi hodnocenými 25 státy byly prakticky u všech vybraných základních ukazatelů vykázané relativně značné rozdíly** (od nejnižších k nejvýše zjištěným hodnotám). Navíc je prakticky nemožné udělat pomyslný žebříček s tím, že v něm budou na prvních místech státy, jejichž výstupy jsou téměř u všech základních ukazatelů na nadprůměrné úrovni (samozřejmě u typu ukazatelů s pozitivní vypovídací schopností). Dokonce ani u států, které vykazaly nadstandardní výstupy u rozhodujících ukazatelů a kde by se logicky daly očekávat nadstandardní výstupy i u návazných ukazatelů, tato premisa neplatila.

Nicméně **z tohoto srovnání ČR vychází poměrně dobře** a můžeme být s dosaženými výsledky vcelku spokojeni, a to i přes určité dopady finanční resp. hospodářské krize na chování podniků, která vedla jejich vedení k velmi umírněné vzdělávací strategii.

Podrobíme-li rámcovému hodnocení 13 shora uvedených ukazatelů resp. 11 z nich (u dvou neexistuje srovnatelná základna, a to u povinných kurzů DOV a u stanovení vzdělávacích plánů a rozpočtů na vzdělávací aktivity), pak zjistíme, že:

- a) v případě pořadí 25 států v rámci šetření CVTS 4 se ČR umístila ve 13 ukazatelích 3x v 1. pořadí, 5x uprostřed a pouze 5x na konci této řady
- b) při porovnávání výstupů z CVTS 4 a CVTS 3 u 11 ukazatelů bylo u ČR zjištěno u 3 ukazatelů zlepšení výsledku, u jednoho neměnný stav a u 7 ukazatelů zhoršení (z toho u dvou jen nepatrné).